

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de voorzitter van de vaste commissie voor Financiën - mevrouw J.Z.C.M Tielen
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

12 november 2021

Referentie: 30320629F091

Betreft: Aanvullende toelichting

Geachte mevrouw Tielen,

Onder verwijzing naar de aanvulling die wij met de commissie Financiën deelden bij de beantwoording van de resterende Kamervragen (zie onze brief van 29 oktober 2021), willen wij de afweging toelichten die wij als onderzoekers hebben gemaakt bij het niet in ons rapport opnemen van het gegeven dat door één van de geïnterviewden in het interview met de onderzoekers is aangegeven dat het woord 'laakbaar' zou zijn gebruikt tijdens een bespreking op 4 juni 2019. Het gebruik van het woord 'laakbaar' zou kunnen impliceren dat iemand kennis heeft genomen van de inhoud van het 'memo-Palmen' omdat daarin hetzelfde woord wordt gebezigd.

Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoekers om op basis van het onderzoek de relevante feiten en omstandigheden in kaart te brengen. Daar hoort ook bij het afwegen of informatie ontvangen gedurende het onderzoek onderbouwd kan worden met andere informatie die verzameld wordt gedurende het onderzoek en daarmee geschikt is om als feit te worden gepresenteerd in het rapport. Omgekeerd geldt ook dat de onderzoekers de plicht hebben om te voorkomen dat onjuiste feiten en omstandigheden in het rapport worden gepresenteerd.

In casu gaat het om een medewerker die stelt het 'memo-Palmen' op 4 juni 2019 tijdens een bespreking op zijn iPad te hebben ontvangen en dat tijdens deze bespreking ook de Secretaris-Generaal Ministerie van Financiën (2013-2020) (verder SG) het 'memo-Palmen' heeft gezien, waarbij de SG binnen korte tijd het woord 'laakbaar' zou hebben benoemd. Na dit moment is er volgens deze medewerker niet verder gepraat over het 'memo-Palmen'. Het 'memo-Palmen' stond niet centraal tijdens deze bespreking; het veranderde inzicht in de CAF 11-zaak stond tijdens deze bespreking centraal, aldus deze medewerker. De medewerker voegt verder toe dat het 'memo-Palmen' niet door de SG is gelezen, maar alleen kort is gezien en dat het 'memo-Palmen' tijdens deze bespreking ook niet is 'rondgegeven' op de iPad van de betreffende medewerker.

---

*PricewaterhouseCoopers Advisory N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 9616,
1006 GC Amsterdam*

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

In de eerdere vraag 33 van de commissie Financiën wordt ook verwezen naar het mogelijk gebruik van het woord 'laakbaar' door de SG in combinatie met het mogelijk digitaal rondgaan van het 'memo-Palmen' tijdens een vergadering. Zoals eerder aangegeven in de beantwoording van vraag 33 van de commissie Financiën hebben wij het al dan niet rondgaan van het 'memo-Palmen' (fysiek dan wel digitaal) uitdrukkelijk en herhaaldelijk ter sprake gebracht gedurende de interviews met betrokkenen bij de 'juni-week' van 2019, maar het rondgaan van een iPad wordt door geen van de geïnterviewden herkend.

De SG zelf heeft aan de onderzoekers aangegeven geen herinnering te hebben aan het woord 'laakbaar' anders dan dit in de voorbereiding voor de POK (november 2020) gelezen te hebben in factsheet 6. Voorts blijkt uit ons ter beschikking staande informatie (agenda en email) dat de SG bij een andere bijeenkomst was op het moment dat de hiervoor aangehaalde medewerker het 'memo-Palmen' ontving.

Op basis van vorenstaande is derhalve niet bevestigd of en in welke bijeenkomst op 4 juni 2019 het woord 'laakbaar' is gebezigd door de SG en wij hebben dit daarom niet als feit opgenomen in het rapport.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.